

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.499.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12635 Pani Posłanki Marty Stożek, w sprawie procedury objęcia dziecka z rozpoznaniem ADHD pomocą w ramach programu „Za życiem”, proszę przyjąć wyjaśnienia przygotowane z wykorzystaniem informacji przekazanych przez Ministra Edukacji Narodowej.

Program kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem”¹ (zwany dalej „programem „Za życiem”) jest jednym z wielu instrumentów wsparcia, które są kierowane do osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodziców i opiekunów. Realizowany od 1 stycznia 2017 roku Program „Za życiem” to ponad 30 różnych działań wprowadzających konkretne rozwiązania w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, koordynacji wsparcia, edukacji, poradnictwa i informacji, jak również inne instrumenty pomocowe.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu i różnorodność realizowanych w jego ramach działań za ich prowadzenie odpowiadają: Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Minister Zdrowia; Minister Edukacji Narodowej; Minister Rozwoju i Technologii; Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, a także Minister Sprawiedliwości.

Zgodnie z Planem finansowym programu „Za życiem” (plan stanowi załącznik nr 2 do uchwały w sprawie programu) na jego realizację w latach 2017-2021 przewidziano 3 065 036 tys. zł, a w Planie finansowym na lata 2022-2026 5 950 706 tys. zł.

Informacje o realizacji poszczególnych działań przedstawiane są w sprawozdaniach z realizacji programu „Za życiem”, zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały w jego sprawie. Należy wskazać, że w ww. sprawozdaniach nie są wyszczególniane dane dotyczące wsparcia dzieci z ADHD.

Wsparcie dla dzieci, które nie mają stwierdzonej niepełnosprawności, ale występują u nich poważne zaburzenia rozwoju psychoruchowego udzielane jest m.in. w ramach działania 2.4. programu pn. „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie”.

---

¹ Załącznik nr 1 do uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. poz. 1250, z późn. zm.).

Celem działania 2.4. jest zapewnienie interdyscyplinarnego wsparcia (służby zdrowia, pomocy społecznej, oświaty) w okresie wczesnego rozwoju dziecka, umożliwiającego objęcie go – a także jego rodziny - specjalistyczną opieką².

Wsparcie realizowane jest w publicznych i niepublicznych jednostkach oświatowych, w tym m.in. szkołach specjalnych, placówkach specjalnych i poradniach psychologiczno-pedagogicznych pełniących w powiatach funkcje Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego³ (WOKRO). Starosta wskazuje publiczną albo niepubliczną jednostkę oświatową, która w danym powiecie ma pełnić funkcję WOKRO⁴. Funkcję pełnią np. specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, dobrze wyposażone w nowoczesne zaplecze, w tym: sale integracji sensorycznej, sale poznawania świata, specjalistyczne gabinety pedagogiczne, psychologiczne czy logopedyczne.

Zajęcia prowadzone przez WOKRO mają na celu wszechstronne wspieranie rozwoju dziecka. Poszerzają świadomość ciała i orientacji w schemacie ciała, wzmacniają ogólną sprawność i siły mięśniowe. Stymulują i rozwijają percepcję wzrokową i sprawność okołoruchową, m.in. poprzez ćwiczenia usprawniające precyzję ruchów rąk i koordynację wzrokowo-ruchową. Wspierają rozwój mowy czynnej i biernej. Kształtują umiejętności samoobsługowe. Rozwijają koncentrację uwagi. Usprawniają funkcjonowanie motoryki małej i dużej, poprawiają funkcjonowanie układów sensorycznych, zwiększają tolerancję na bodźce sensoryczne.

Rodzice dzieci korzystających ze wsparcia mogą na bieżąco zgłaszać uwagi i propozycje dotyczące pracy z dzieckiem. Udzielane są im specjalistyczne porady dotyczące problemów rozwojowych dziecka. Diagnozowane są, przy współudziale rodziców, problemy rozwojowe dziecka oraz planowane działania terapeutyczne, wskazywane właściwe dla dziecka i jego rodziny formy kompleksowej, specjalistycznej pomocy, (rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej).

Rodzaje zajęć i wsparcia zapewnianego dzieciom oraz ich rodzicom i prawnym opiekunom przez WOKRO dostosowane są do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.

Podstawą do zapewnienia dziecku zajęć w WOKRO jest wniosek składany przez jego rodzica lub prawnego opiekuna do dyrektora ośrodka oraz jeden z poniższych dokumentów, tj:

- opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wydana przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej (również specjalistycznej) zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2061) w związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z

---

² Działanie kierowane jest do dzieci, które - ze względu na wykrytą niepełnosprawność lub zaburzenia rozwoju psychofizycznego (w tym np. trudności w funkcjonowaniu ograniczające ich indywidualny rozwój, uwarunkowane rozpoznaniem zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi lub brakiem koncentracji uwagi - ADHD) mogące stanowić zagrożenie niepełnosprawnością - wymagają specjalistycznego wsparcia.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz. U. poz. 1801);

⁴ Art. 90v ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).

- dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. poz. 1635);
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez ww. zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej (również specjalistycznej);
  - orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydane przez ww. zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej (również specjalistycznej);
  - opinia wydana przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną⁵, również specjalistyczną, wskazującą np. zagrożenie dziecka niepełnosprawnością lub wystąpieniem poważnych zaburzeń rozwojowych albo opinia wydana przez niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym specjalistyczną, jeżeli przepisy prawa nie zastrzegają, że opinia musi być wydana przez publiczną poradnię⁶;
  - zaświadczenie lekarskie, również lekarza specjalisty (np. lekarza psychiatrii dziecięcej), potwierdzające wystąpienie u dziecka np. poważnych zaburzeń rozwoju psychoruchowego lub ciężkiej i nieodwracalnej niepełnosprawności lub nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu⁷;
  - inny dokument (dokumenty) dostarczony przez rodziców/prawnych opiekunów dziecka do WOKRO.

W przypadku braku ww. dokumentów specjaliści zatrudnieni w WOKRO mogą dokonać rozpoznania w zakresie potrzeby objęcia dziecka i jego rodziny odpowiednimi działaniami.

Kwestie związane z rozpatrywaniem wniosków rodziców i prawnych opiekunów dziecka, w tym terminów w jakich się to odbywa, WOKRO ustalają samodzielnie.

Informuję, że w sprawozdaniach z realizacji działania 2.4. w ramach programu „Za życiem” nie są gromadzone dane o rodzaju niepełnosprawności dziecka lub rodzaju zagrożenia niepełnosprawnością, w tym o posiadanych przez dziecko dokumentach to potwierdzających (orzeczenia, opinie, inne dokumenty).

Środki finansowe przeznaczone i wydatkowane w ramach programu przekazywane są samorządom bez wyszczególnienia dla jakich grup dzieci mają być przeznaczone. Przykładowo w 2024 roku działanie 2.4. było kontynuowane w 320 samorządach powiatowych (w tym w miastach na prawach powiatu). Ze wsparcia w ramach działania 2.4.

---

⁵ § 4 i § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2499);

⁶ Niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne są uprawnione do wydania opinii w sprawach, w których przepisy nie zastrzegają, że opinia musi być wydana przez publiczną poradnię. W przypadku niektórych opinii, np. opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub opinii w sprawie odroczenia rozpoczęcia przez dziecko obowiązku szkolnego lub wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej, w przepisach art. 127 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.) wskazano, że uprawnionymi do wydania opinii są jedynie te niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne założone zgodnie z art. 82 ustawy o systemie oświaty lub art. 168 ustawy – Prawo oświatowe, które zatrudniają pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

⁷ <https://zazyciem.gov.pl/strona/20238-wieloaspektowa-i-kompleksowa-pomoc-niepelnosprawnemu-dziecku-w-okresie-od-0-roku-zycia>

skorzystało 25 412 dzieci, w tym 4 755 dzieci do 3 roku życia oraz 22 564 rodziców/opiekunów. Na realizację działania 2.4. uruchomiono środki w wysokości 109 354,6 tys. zł, a wydatkowano 93 655,8 tys. zł, co stanowi 86% uruchomionych środków.

Informacje o uprawnieniach wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) i Programu „Za życiem” (w tym w zakresie ww. działania 2.4.) oraz sposobach postępowania w przypadku urodzenia się dziecka, którego rozwój jest zaburzony i stanowi ryzyko wystąpienia niepełnosprawności dostępne są na portalu informacyjnym „Za życiem” pod adresem: <https://zazyciem.gov.pl/>.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/